

Θὰ βγάλουμι πρῶτα τὸν γιρουντικό 'Υπάτ. 'Η γοιά ἔχει κάμποσα γεροντ' καὶ τσαὶ πολεμοῦ νὰ τ' γαταφέρουν νὰ μ' τὰ κάμ' ἀπάνου μου (=νὰ τὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ) Σκῦρ. 'Ἐδούν βάλαν μέσ' 'ς τὰ γιρουντ' καὶ (τὸν ἀπέκλεισαν τῆς μετὰ τὸν θάνατόν των κληρονομίας ἐκ τοῦ μεριδίου των) 'Αγιάσ. Συνών. γεροβόσκι, γεροκόμι, γεροντομοίρι, γεροντοτρόφι. δ) Κτῆμα ἡ οἰκημα, τὸ δόποιον περιῆλθεν εἰς τινα ἐκ προγονικῆς κληρονομίας, πατρῷον 'Ικαρ. ε) Οἰκημα εἰς τὸ δόποιον συνεδρίαζον οἱ δημογέροντες κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν Λεξ. 'Ελευθερούδ. Δημητρ. Πβ. καὶ τὸ Ἑλληνιστ. γεροντικόν=τὸ οἰκημα τῶν συνεδριάσεων τῆς γερουσίας, Στράβ. 14, 649. Συνών. γεροντεψίο 1. στ) 'Η ἀγροτική κρατική σύνταξις τὴν ὅποιαν λαμβάνουν οἱ γέροντες ἀγρόται 'Ηπ. (Κουκούλ.) Πελοπν. (Ξηροκ.) : "Ηφιοι τὰ γιρουντικὰ οὐ ταχυδρόμους νὰ τὰ μοιράσ' Κουκούλ. Παίρονυν κὶ τὰ γιρουντικὰ τ' σ' κὶ πουνουμιοῦντι καλὰ αὐτόθ. 'Ακόμα ἔνα χρόνου θέλουν γιὰ νὰ μπῶ 'ς τὰ γιρουντικὰ αὐτόθ. ζ) Βιβλίον πατερικόν, τὸ δόποιον περιέχει παραγγέλματα τοῦ μοναχικοῦ βίου λεχθέντα ὑπὸ τῶν «γερόντων» 'Αθ. 'Η σημ. καὶ Βυζαντ. 'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. 'Αθην. Κέρκ. Πελοπν. (Λεχαιν.)

γεροντίλα ἡ, Πελοπν. ("Αργ. Λακων. Μεσσην.)—Π.Νιφβάν., 'Η ζωὴ τοῦ δρόμ., 2, 184.

'Εκ τοῦ ούσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίλα.

1) 'Οσμὴ ἀναδιδομένη ἐκ σώματος γηραλέου Π.Νιφβάν., ἔνθ' ἀν.: Μιὰ ἀπροσδιόριστη δσμή, πού, ἀν ἔχρειάζετο δνομα, θὰ ἡμιποροῦσε νὰ δνομασθῇ γεροντίλα. Συνών. γεροντιγά. 2) Γεροντική ἐμφάνισις, σωματικὴ καχεξία Πελοπν. ("Αργ. Λακων. Μεσσην.) : Παροιμ. Τὸ φαῖ κάνει φαρὶ κ' ἡ πεῖνα γεροντίλα (φαρὶ=εύρωστία) "Αργ. Λακων. Τὸ ἔχει φέρνει φαρὶ κ' ἡ πεῖνα γεροντίλα (τὸ ἔχει=ἡ οἰκονομική εὐμάρεια) Μεσσην. Συνών. γεροντίλα 3β. Πβ. γεροντιγάζω 2β.

γεροντιλίκι τό, Χίος (Μάρμαρ.)

'Εκ τοῦ ούσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λίκι. Γεροντίκι, δ βλ.

γεροντίλος ὁ, Πελοπν. (Μεσσην.) γεροδίλος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ ούσ. γεροντίλα.

1) 'Ο προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὁ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἡ τὴν σωματικὴν ἐμφάνισιν γέρων Κίτ. Μάν.: Κρῖμα 'ς τὴν γοπέλα πὸ πῆρε ἔνα γεροδίλο 2) Μεταφ., παιδίον καχεκτικὸν καὶ δύστροπον Κίτ. Μάν. Μεσσην.: Τέσσερον χρονοῦ παιδὶ ὁ γεροδίλος καὶ δὲ βερπατεῖ. "Εναι ἔνα μίζερο παιδὶ! "Ολο κλαίει ὁ γεροδίλος, γι τὸν δὲ βαίρει ἀπάνου τον Κίτ.

γεροντίνα ἡ, Πελοπν. ('Ερμιόν. Λακων.) γιρουντίνα Στερελλ. (Περίστ.)

'Εκ τοῦ ούσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίνα.

1) 'Ο ἡλικιωμένος καὶ πολύπειρος κτίστης οἰκιῶν Στερελλ. (Περίστ.): Πῆρα δυὸ γιρουντίνις γιὰ νὰ χτίσουν τὸ σπίτ'. 2) Γεροντίλα 2, δ βλ. Πελοπν. ('Ερμιόν. Λακων.): Παροιμ. Τὸ φαῖ κάνει φαρὶ κ' ἡ πεῖνα γεροντίνα (οἱ καλῶς τρεφόμενοι ἀνθρώποι διατηροῦνται εύρωστοι καὶ νέοι, ἐνῷ τούναντίον οἱ κακῶς διατιώμενοι γηράσκουν προώρως) Λακων. Τὸ φαῖ κάνει φαρὸν καὶ ἡ πεῖνα γεροντίνα (συνών. πρὸς τὴν προηγουμ.) 'Ερμιόν.

γεροντίνης ὁ, ἐπίθ. ἀμάρτ. γεροδίλ'ς Α.Ρουμελ. (Στενήμ.) Ούδ. γεροδίλ'κο Α.Ρουμελ. (Στενήμ.)

'Εκ τοῦ ούσ. γεροντίνα.

1) 'Ο γεγηρακώς. 2) Ούδ. Παῖς ἀτροφικὸς ἐμφανίζων πρόωρον γεροντικὴν ὄψιν.

γερόντιο τό, σύνηθ. γερόντιον λόγ. σύνηθ. γερόντιο πολλαχ. γερόδιο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γιρόντιον βόρ. ίδιωμ. γερόδι Θήρ. γερόδι 'Οθων. γιρόδιον Θράκ. (Αύδημ.) γερόδι Θήρ. γερόντ' Καππ. ('Ανακ.) Πληθ. γερότια Θράκ. (Σαρ. 'Εκκλ.)

'Εκ τοῦ ἀρχ. ούσ. γερόντιον. 'Ο τύπ. γερόδι κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ούδ. εἰς -ι (κλαδί, κουκλί, παιδί).

A) Ούσ. 1) 'Ο γέρων ὑποκορ., ίδιως κατὰ πληθ., λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ.: "Ἐνα ἀγαθὸ γερόντιον καθόταν ἔξω ἀπὸ τὸ καφενεῖον 'Αθην. Εἶναι καλό-ἀγαθὸ γερόντιο σύνηθ. Βρὲ τὸ γερόντιο! Ελδες τί ἔκανε; Πελοπν. (Κυνουρ.) 'Στὴ γειτονιά τους ἔχουσι μείνει ὅλο γερόδια Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) "Ελα νὰ καθήσουμε 'ς τὴ σειρὰ σῦλα τὰ γερόντια Εεβ. ("Ακρ.) Είστι καλὰ γιρόντια Στερελλ. ('Αχυρ.) Αὐτὸ τὸ γιφύρι, καθὼς ἔλιγαν τὰ γιρόντια, χτίσ'κι 'ς τὴ Ρωμαίκη ἐπουχὴ Θράκ. "Ἐνας σωρὸς γερόντια, ποὺ καθόταν ἀπέξω ἀπὸ τὸ καφενεῖο, σηκώθηκε κ' ἔτρεξε κοντά τον Δ.Βουτυρ., 'Επανάστ. ζώων, 162 || Ἀσμ.

Τούρκεφαν καὶ γερόντια, τὰ κάμυρουντε χοτζάδες, καὶ τούρκεφαν μωρὰ παιδιά, τὰ κάμυρουντε Τουρκούδια Α.Ρουμελ. (Καρ.) β) Μικρόσωμος γέρων 'Οθων.: Πῆγε καὶ τὸ γερόδι 'ς τὴ Χώρα κ' ἔκατσε γιὰ πάδα ('ς τὴ Χώρα=εἰς τὴν πόλιν τῆς Κερκύρας). Βωρή, τί σου κρένει τὸ γερόδι; (βωρή=μωρή, κρένει=δύμιλεῖ) γ) Γέρων πανοῦργος, πονηρὸς Πελοπν. (Κίτ. Κυνουρ. Μάν.): Βρὲ τὸ γερόντιο! Ελδες τί ἔκανε; Κυνουρ. Ξέρεις τί γερόδιο ἔναι; Κίτ. Μάν. δ) Οἱ γονεῖς εἰς προχωρημένην ἡλικίαν Θεσσ. (Τρίκερ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Νὰ προσέχης τὰ γερόδια Κίτ. Μάν. Τὰ χονδράφια τὰ 'χονμ' λμεῖς τὰ γερόντια, τὰ πιδιά μας δὲ θά 'χ'νι Τρίκερ. ε) Οἱ ἔξ ἀγχιστείας γονεῖς, ὁ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερὰ Στερελλ. (Φθιῶτ.): Τὰ δύο γιρόντια μας στ) Οἱ δημογέροντες τοῦ χωρίου Θράκ. (Αύδημ.): Παροιμ. Τ' παπτά τ' πρωτογέρ' καὶ τρογύρω τὰ γιρόδια (ἐπὶ μυστικοῦ εὐρέως διαδοθέντος, μολονότι ὁ ἐγκαλούμενος ὡς ὑπεύθυνος τοῦ πράγματος ισχυρίζεται ὅτι τὸ ἀνεκοίνωσε μόνον εἰς τοὺς προύχοντας, εἰς τὰς κοινοτικὰς ἀρχάς).

B) 'Επιθετικ. 1) Γηραλέος, ἐπὶ ζώων κυρίως Καππ. ('Ανακ.): Τὸ γερόντ' τὸ πρόγατο. 2) 'Επὶ παιδίων, στριφνός, δύστροπος, κακορρίζικος Θήρ. 'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γερόντιο Φούρν. Γερόντια Χίος.

γεροντίστικα ἐπίρρ. σύνηθ. γεροδίστικα Κρήτ. γιρουντίστ'κα βόρ. ίδιωμ. γεροντίστικα.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γεροντίστικος.

Κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γέροντας σύνηθ.: Μικρὸς είναι, ἀλλὰ τὰ λέει γεροντίστικα. Μιλάει γεροντίστικα σύνηθ.

γεροντίστικος ἐπίθ. σύνηθ. γεροντίστικος 'Αστυπ. γεροντίστικος Κρήτ. γιρουντίστ'κος βόρ. ίδιωμ. γεροντίστ'-κος Σκῦρ. 'Εροδίστικος Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ούσ. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίστικος.

1) 'Ο ἀρμόζων ἡ ἀνήκων εἰς γέροντας σύνηθ.: Τί γεροντίστικα καμώματα εἰν' αὐτά; σύνηθ. Γιρουντίστ'κα πράματα, τί περιμέν'ς; βόρ. ίδιωμ. Ποιός σου τὸ ηρωαρε τὸ σάκκο, καημένη; 'Εροδίστικος είναι καλά-καλά Νάξ. ('Απύρανθ.) Κι ἄρχιξεν ἐδὰ νὰ τραγουδῇ μὲ τὴ γεροντίστική δου φωνὴ Κρήτ. Τί σόι φ' στάν' εἰν' αὐτό; μοιάζ' γιρουν-

